

یادداشت علمی

گزارش دو گونه زنبور پارازیتوئید لارو کفشدوزک *Nephus bipunctatus*

(Col.: Coccinellidae) از ایران

مجید فلاح زاده^۱، محمود شجاعی^۲، هادی استوان^۲ و کریم کامالی^۳

۱- گروه گیاه پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جهرم، صندوق پستی ۳۵۵-۷۴۱۳۵، ۲- گروه حشره شناسی کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ۳- گروه حشره شناسی دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، تهران.

The first report of two parasitoid wasps on the larvae of *Nephus bipunctatus* (Col.: Coccinellidae) from Iran

M. Fallahzadeh¹, M. Shojaei², H. Ostovan² and K. Kamali³

1. Department of Plant Protection, Jahrom Islamic Azad University, 2. Department of Entomology, Science and Research Campus, Islamic Azad University, Tehran, 3. Department of Entomology, College of Agriculture, Tarbiat Modarres University, Tehran.

Abstract

Nephus (Bipunctatus) bipunctatus (Kugelann) is a predator of *Peliococcus kimmericus* (Kiritschenko) (Hem.: Pseudococcidae) on *Lactuca serriola* L. in different parts of the Fars province, Iran. Some parasitized larvae of this predaceous ladybird were collected, and two parasitoid wasps, *Homalotylus flaminus* (Dalman) and *H. sinensis* Xu & He (Hym.: Encyrtidae), reared from these larvae in the laboratory conditions. These parasitoids, which are new records for Iran, were identified by Dr Zhihong Xu. Both species are solitary endoparasitoid and the relationship between them and their host are newly reported.

کفشدوزک *Nephus (Bipunctatus) bipunctatus* (Kugelann) از شکارگرهای فعال شپشک *Peliococcus kimmericus* (Kiritschenko) (Hem.: Pseudococcidae) روی علف هرز *Lactuca serriola* L. در شیراز و مناطق اطراف است. در بررسی‌های انجام شده در سال‌های ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴، تعدادی از لاروهای پارازیت‌شده‌ی این کفشدوزک جمع‌آوری و به آزمایشگاه منتقل گردید. در شرایط آزمایشگاهی، دو گونه زنبور پارازیتوئید از خانواده‌ی Encyrtidae، زیرخانواده‌ی Encyrtinae از لاروهای این کفشدوزک به شرح زیر به دست آمد که توسط دکتر Zhihong Xu از کشور چین شناسایی شد. هر دو گونه برای اولین بار از ایران گزارش می‌شوند.

- *Homalotylus flaminius* (Dalman)

این گونه، که در ماه‌های تیر و مرداد از شیراز، زرقان و مرودشت جمع‌آوری شد، قبلاً به عنوان پارازیتوئید بیش از ۶۰ گونه کفشدوزک و دو گونه Chrysomelidae گزارش شده است (Noyes, 2005).

- *Homalotylus sinensis* Xu & He

این گونه، که در ماه‌های تیر، مرداد، شهریور و مهر از شیراز جمع‌آوری شد، پیش از این به عنوان پارازیتوئید لارو کفشدوزک هفت نقطه‌ای، *Coccinella septempunctata* L. روی گندم از چین گزارش شده است (Noyes, 2005).

هر دو گونه‌ی مذکور، پارازیتوئید انفرادی بوده و از هر لارو کفشدوزک تنها یک زنبور خارج گردید. رابطه‌ی پارازیتیسمی این پارازیتوئیدها و لارو کفشدوزک *N. bipunctatus* برای اولین بار گزارش می‌شود. زنبورهای پارازیتوئید شناسایی شده به تعداد بیش از ۳۰ عدد در کلکسیون حشره شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد جهرم نگهداری می‌شود.

منابع

Noyes, J. S. (2005) Universal Chalcidoidea database, world wide web electronic publication. Available on: <http://www.nhm.ac.uk/entomology/chalcidoids/index.html> (accessed 5 August 2005).